

Budoucnost IT

Co plánuje Microsoft

Ještě nikdy nebyl softwarový gigant tak ofenzivní: Microsoft vytáhl do boje vyzbrojen programem Office 12, systémem Vista a webovými službami – hlavně proti Googlu a opensourcové scéně.

Text: Andreas Hentschel, autor@chip.cz

Býk a medvěd na burze symbolizují rostoucí nebo klesající kurzy. V přeneseném slova smyslu prokázali Bill Gates a Steve Ballmer akcionářům Microsoftu také jednu medvědí službu, když ze svého majetku prodali v listopadu přes sto milionů akcií. Od té doby tento papír oslabuje, neboť analytici to interpretují jako nedůvěru šéfů Microsoftu ve vlastní podnik.

Jedno je jisté – v poslední době se softwarový obr zdál dost těžkopádný a bez vizí: XP se ve svých pěti letech dočkala biblického věku, opensourcová komunita svým Firefoxem rázně ukončila absolutistické panování Internet Exploreru, na webu udává takt namísto Microsoftu tak jako tak Google.

Avšak po domnělém klidu posledních měsíců se nyní zřejmě schyluje k inovační bouři: Windows Vista, Office 12, Internet Explorer 7, Windows Media Player 11 a webové Live Services – to jsou jen ty nejdůležitější novinky, jichž se letos od Microsoftu dočkáme. Chip vám prozradí, v čem spočívají šance a slabiny těchto konceptů, jaké strategie jimi koncern sleduje – a jak si už dnes můžete inovace Microsoftu vyzkoušet.

WINDOWS VISTA

V jednom šiku s open-source

Nová Windows se mají „dramaticky změnit“, vyhláší Bill Gates. To nijak nepřekvapuje – konec konců se PC během vlády XP postupně přeměňoval z pracovního nástroje

na multimediální zdroj zábavy. A tak mohl šéf Microsoftu například na Consumer Electronic Show (CES) v Las Vegas předvést, co všechno musí dnešní péčečko umět: současně vyřizovat IP telefonáty, maily, chatovat a účastníkům multimediální konference také předkládat dokumenty. Během těchto činností ale také například připomenout odlet letadla za dvě hodiny – i s upozorněním, že ulice k letišti jsou ucpané, a že by tedy bylo vhodné vyjet o půlhodinku dříve. V tomto krásném novém digitálním světě samozřejmě ústřední roli hraje software.

Co Microsoft slibuje: Koncept systému Windows Vista zredukovali ideoví vůdci Microsoftu na heslo „Clear, Connected, Confident“. Windows Vista tedy budou přehledná, snadno zasíťovatelná a bezpečná. Tyto nároky mají splnit desítky nástrojů a nová 3D ovládací plocha. Windows Defender ochrání počítač před viry a spywarem a také se uživateli dívá na prsty – díky tomu mohou například rodiče zabránit dětem v hraní her nepřiměřených jejich věku. Windows Sync Center synchronizuje všechny mobilní přístroje s PC – od mobilu až po přehrávač empétrejek. Media Center zase do obývacího pokoje prostřednictvím dálkového ovládacího přístroje přinese fotografie, hudbu, filmy, HD-TV a HD-DVD. Rozšířené vyhledávání najde nejen názvy souborů, ale i jejich konkrétní obsah, Windows Sidebar zpřístupní různé pomůcky. Přitom je systém Vista natolik chytrý, že často používané aplikace zavede hned po startu na pozadí.

Co Windows Vista skutečně umí: Ne všechny funkce systému Vista jsou tak nové, jak →

Divoký Steve:
„Let the mind run wild“
 – taková je devíza CEO
 Microsoftu Steva Ballmera.
 Výsledkem divokého reje
 myšlenek je velká
 produkční iniciativa.

tvrdí Microsoft. A ne všechny funkce jsou k dispozici v každé verzi systému Vista. Nový operační systém, který bude dodáván od října či listopadu, má existovat v sedmi verzích – jednoduchá provedení se například budou muset obejít bez systému Media Center. Některé z vlastností už také nejsou „úplně čerstvé“: za systémovým vyhledáváním se skrývá XP-Addon MSN Desktop Search, bezpečnostní centrála Defender je přepracovanou verzí nástroje „Windows AntiSpyware“. Také Firewall vychází z řešení obsaženého v XP Service Packu 2, byl ale vylepšen: vedle přicházejícího datového provozu sleduje i ten výstupní.

Skutečně nové jsou tzv. „gadgets“, které na ploše či v oblasti Sidebar zobrazí aktuální zprávy nebo předpověď počasí – zda však dopravní zpravodajství bude znát i naši D1, nebo jen situaci na amerických dálnicích, je dosud nejasné. Zatímco o smyslu takovýchto hraček lze vést spory, správa obrazů ve Windows Vista je konečně vhodný nástroj pro fotoamatéry. Ještě potěšitelnější je zjednodušené připojování hardwaru: instalování a aktualizace ovladačů patří minulosti.

Pro dobrý optický vzhled vyvinul Microsoft ovládací plochu „Aero Glass“. Hodně tomu napomohl tzv. „Glass-Modus“, jeho myšlenka však zřejmě nepochází z ideové líhne Microsoftu – silně totiž připomíná ovládací prostředí „Looking Glass“ firmy Sun. A tak se zde měkce rozsvěčují a zase pohasínají poloprůhledná okna, vrhají stíny nebo se seřazují do trojrozměrných formací. Je to nejen hezké na pohled, ale také užitečné pro práci – hledané okno se tak najde mnohem snadněji. Aero ovšem předpokládá moderní hardware: grafická karta podporující Direct9x je povinná, pro zobrazení detailů v plné hloubce je zapotřebí 256 MB grafické paměti RAM. Důvodem je skutečnost, že grafické efekty propočítává grafická karta, aby tím nebyl zatěžován hlavní procesor.

Ještě důležitější je otevřená – alespoň na poměry Microsoftu – koncepce systému Vista. Aero je součástí Windows Presentation Foundation, „frameworku“ pro všechny grafické procesy. Objekty zobrazené na displeji se programují v otevřeném standardu XML, což znamená, že každý vývojář bude napříště schopen vytvářet nástroje pro ovládací plochu Windows. „Foundation“ je součástí WinFX, otevřené vývojářské platformy, →

→ do níž Microsoft výslovně zve. Strategický záměr je zřejmý: Microsoft by uvítal, kdyby se dobré myšlenky opensourcové obce odrazily i v produktech nesoucích jeho logo.

Zkuste si sami: Zda bude pro systém Windows Vista k dispozici veřejný beta test, není dosud jasné. Pokud se k tomu Microsoft odhodlá, při troše štěstí můžete být při tom. Přihlaste se na portálu Microsoft Connect (<https://connect.microsoft.com>) – tak získáte šanci, že budete k testování také přizváni.

INTERNET EXPLORER 7

Se záložkami a phishingovou ochranou proti Firefoxu a Opeře

Internet Explorer je nejproblémovější dítě Microsoftu, neboť představuje největší bezpečnostní mezeru operačního systému – čehož také hackeři pilně zneužívají. Špatná pověst IE má však ještě další důvod: jeho uživatelské rozhraní a nabízené funkce jsou v porovnání s Operou a Firefoxem beznadějně zastaralé.

Co Microsoft slibuje: Internet Explorer 7 bude štihlý prohlížeč s hlavním důrazem na bezpečnost. Obsahuje ochranu proti phishingu, která rozpozná podvržené stránky. Poněvadž pracuje v zabezpečeném prostředí systému, měl by navíc znesnadnit hackerské útoky. Kromě toho má IE 7 řadu nových vlastností: současné surfování na více webových stránkách vybraných záložkami (tab-

bed browsing), integrovanou vyhledávací masku a podporu RSS feeds.

Co IE 7 skutečně umí: Zmírnit náskok Firefoxu a Opery nový „Windows Internet Explorer“ (už nikoli Microsoft IE!) vlastně nedokázal. Všechny nové funkce IE 7 jsou uživatelům alternativních browserů dávno známé, vlastní nápady chybějí úplně. Jak mohou vypadat moderní inovace webového prohlížeče, právě předvedla Opera ve své verzi 9. Naproti tomu IE 7 působí dojmem, že jej Microsoft vydal jen proto, aby nevyklízel pozice bez boje. Každopádně však do „války prohlížečů“ vstupuje s nedostatečnou výzbrojí.

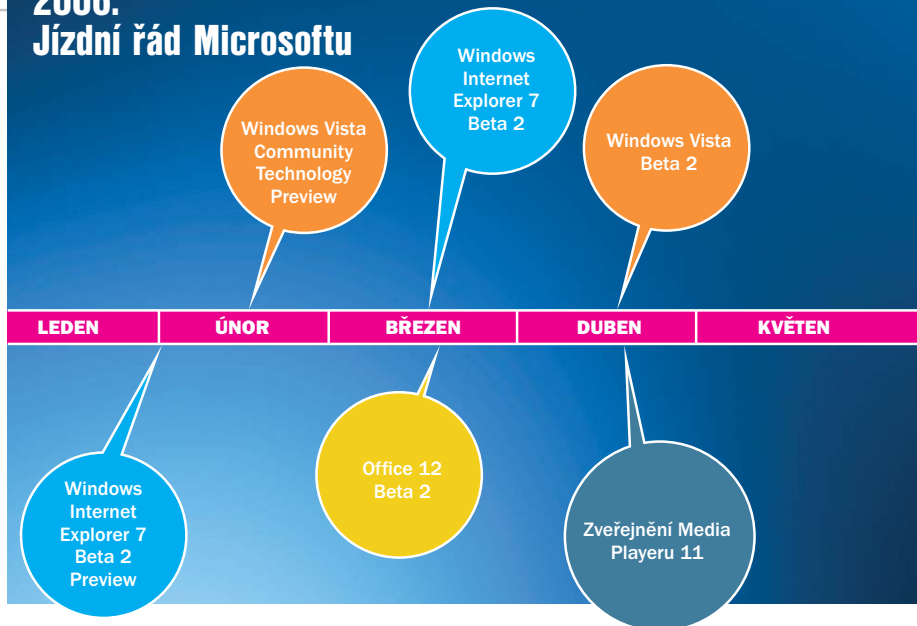
Zkuste si sami: Od začátku února je k dispozici beta verze IE 7 k veřejnému testování: <http://go.microsoft.com/fwlink/?LinkId=58957>.

OFFICE 12

Bez menu a s otevřenými standardy to jde lépe

Word, Excel a spol. představují kancelářský standard – tady konkurence nehrozí. Ovládací prostředí se však během 15 let změnilo jen marginálně, naproti tomu počet funkcí →

2006: Jízdní řád Microsoftu

Řada oken: Ovládací prostředí systému Vista „Aero Glass“ svými grafickými efekty napomáhá lepší orientaci – a také dobře vypadá.

Postranní pomůcky: Prvky systému Vista jako SideBar přehledně uspořádají „gadgets“ a malé programy – například RSS feeds, často používané aplikace nebo hodiny.

	A	B	C	D	E	F
1	Column1	East	West	North	Column2	Column3
2	1st Qtr	20,4	30,6	45,9		
3	2nd Qtr	27,4	38,6	46,9		
4	3rd Qtr	90	34,6	45		
5	4th Qtr	20,4	31,6	43,9		
6						

Spousta záložek: Funkce, které právě potřebujete, nabízí nový Office na kartách se záložkami.

➔ narostl na desetinásobek. Takže zadání znělo jasně – omlazovací kúra pro uživatelské rozhraní.

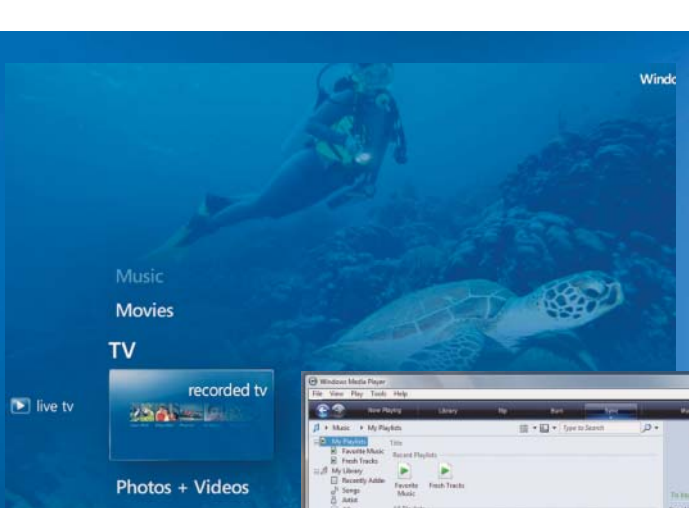
Co Microsoft slibuje: Uživatelé programu Office budou napříště potřebovat poloviční počet kliknutí myší. Postará se o to úplná změna ovládací plochy, která se obojde bez nabídkové lišty. Funkce už se neschovávají někde ve čtvrtém podmenu, nýbrž pod kontextově závislými záložkami: píšete-li text, vidíte všechny editační a formátovací funkce, vkládáte-li obrázek, spouští se grafický nástroj, při tisku se objeví nabídka tiskových funkcí. Kromě toho bude software

spolehlivější a bezpečnější, soubory méně objemné.

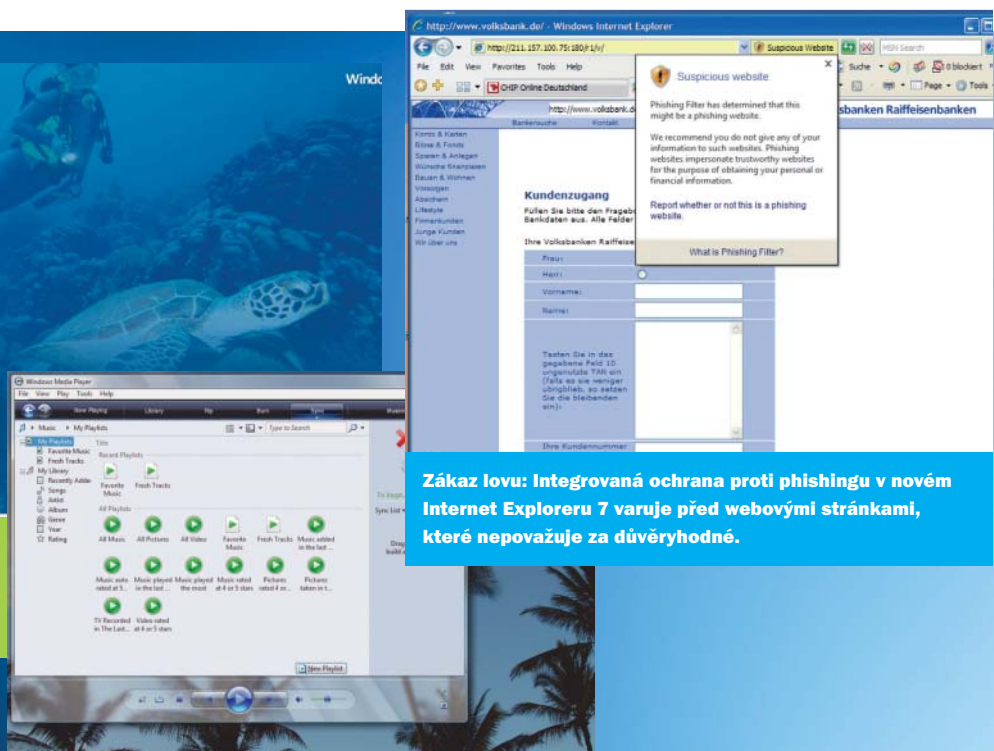
Co Office 12 skutečně umí: Nové ovládací prostředí se opravdu vydařilo. Slibované padesátiprocentní úspory kliků však dosáhne jen ten, kdo předem ví, kde právě potřebná funkce vězí. Po krátké přivykací době však bude prostředí Office 12 uživateli známé stejně důvěrně jako stará struktura menu.

O důležitější změně se však Microsoft zmiňuje jen okrajově. Nové formáty souborů jsou totiž založeny na programovacím jazyku XML (Extensible Markup Language), který se

mezitím na internetu stal bezmála standardem. To znamená malou revoluci, neboť vůbec poprvé se Microsoft vzdává vlastního standardu ve prospěch jiného. Výhodou těchto „X-files“ (například *.docx*) je, že jsou strojově čitelné a lze je jen s malou námahou vyměňovat mezi různými platformami a systémy. Díky tomu teď mohou například IT profesionálové úřední dokumenty, jako např. daňové přiznání, ukládat jako „wordovské“ dokumenty. I ten, kdo vlastní starší verzi Office (od 97), bude moci používat nové formáty – Microsoft dá k dispozici potřebné aktualizace. ➔

Ústředna: V létě se objeví Media Center Edition 2006. Z PC nám přenese hudbu, TV a fotky do obývacího pokoje.

Zákaz lovu: Integrovaná ochrana proti phishingu v novém Internet Exploreru 7 varuje před webovými stránkami, které nepovažuje za důvěryhodné.

Zásobárna hudby: Ve Windows Media Playeru 11 je integrován zdroj pro stahování hudby Urge.

→ **Zkuste si sami:** Office 12 pravděpodobně projde fází veřejného beta testování. Chcete-li se na něm podílet, ucházejte se o to na portálu Microsoft Connect (viz Vista).

WINDOWS MEDIA PLAYER

Větší přehlednost a obrovský výběr písní

To, že lze hudbu úzce propojit s počítačem, působivě dokázal Apple. Jeho hudební sklad iTunes je dnes na trhu se stahovacími skladbami bezkonkurenčně číslem jedna. „Pole-position“ však chce pro sebe dobýt Microsoft svým programem Windows Media Player 11.

Co Microsoft slibuje: Na jaro ohlášený Windows Media Player 11 má být přehlednější a rychlejší – i když bude hudební sbírka obsahovat třeba 50 000 empéetrojek. Zároveň chce Microsoft razantně vstoupit do on-line obchodu s hudbou. V přehrávači proto bude integrována stahovací služba „Urge“, kterou Microsoft rozjíždí spolu s americkým hudebním vysílacem MTV.

Co Media Player skutečně umí: Webový portál MSN dosud obhospodařoval „Download-Shop“, který byl stejně neoblíbený jako neúspěšný. Teď jde Microsoft „do plných“: MTV dá k dispozici obsah, Microsoft se postará o technické záležitosti – každý dělá to, co umí nejlépe. On-line sklad obsahuje

i rozhovory, koncerty, hudební klipy a další pořady z produkce MTV. To je víc, než momentálně poskytuje Apple. Platí se volitelně za stažení nebo prostřednictvím měsíčních abonentních poplatků – i to je pružnější než u Applu.

Zkuste si sami: Veřejná beta verze Media Playeru 11 k dispozici není, obsáhlou dokumentaci a screenshots však najdete na anglické webové stránce www.microsoft.com/windowsvista/experiences/music.msp.

MEDIA CENTER 2006

Media Center na vítězném tažení i díky Intelu a Xboxu

Počítač v obývacím pokoji se musí dát obsluhovat jako přehrávač CD a televizor – bez myši a klávesnice. Optimální uživatelské rozhraní pro mediální PC chce Microsoft vytvořit v podobě nového Media Center Edition 2006.

Co Microsoft slibuje: Windows Media Center Edition 2006 se v létě poprvé objeví jako samostatný software – nikoli tedy jen jako OEM verze. Důkladně přepracovaný Media Center pak nebude fotografie, filmy a hudbu vybírat na pevném disku jenom z uživatelských složek, neboť velké množství takových souborů obsahuje sám.

Co Media Center skutečně umí: O úspěch mediálního centra se nezasloužil jen Microsoft. Začátkem ledna představil Intel na výstavě CES svou novou platformu Viiv – hardwarový základ pro pokojové počítače nejnovější generace. Takto koncipovaná péčička budou dodávána s Windows Media Center Edition a s dálkovým ovládáním – a lze je tak obsluhovat jako běžnou stereosoupravu nebo video.

Microsoft však má v rukávu nejen jednoduchý koncept ovládání MCE. Redmondští totiž kooperují nejen s hudební službou Urge, ale také s dodavateli mediálních souborů, jako jsou DirecTV a Starz.com – američtí profesionální distributoři televizních pořadů. Do Media Center Edition budou zapojeny i televizní vysíláče – přinejmenším v Americe. Úplně čerstvá je spolupráce s 4Kids Entertainment, velkým dodavatelem herního softwaru (Pokemon, Teenage Mutant Ninja Turtles), který lze spouštět v konzole Xbox.

Zkuste si sami: Zda bude pro Media Center Edition k dispozici vlastní beta test, není jasné. Časově omezenou testovací verzi však každopádně obdrží beta testéři systému Vista. ■ ■ ■

SLUŽBY LIVE – RUKAVICE DO TVÁŘE GOOGLU

Windows Live, Office Live, Xbox Live – těžko najít produkt, pro nějž by Microsoft neplánoval přídatnou službu Live. Tento pojem zahrnuje on-line služby, s nimiž se Microsoft tlačí do internetu – až dosud domény webových gigantů, jako je Google a spol.

Xbox Live: Webová funkce herní konzole Microsoftu Xbox 360 je určena k vybudování mohutné komunity – což se v nejkrat-

šířen o už ohlášené webové kamery a také o videochat.

Windows Live: Tato služba představuje vstup Microsoftu do nové webové generace Web 2.0 – s celou řadou funkcí. Tak třeba prostřednictvím Live.com poskytuje Microsoft personalizovanou úvodní webovou stránku, kterou si uživatel může sestavit podle vlastního vkusu – s předpřipravenými prvky nebo vlastnoručně naprogramovanými „gadgety“. Až na několik předplacených služeb má být Windows Live zdarma a financovat se jen z reklamy. Většina služeb už je v beta fázi, některé z nich mohou zájemci testovat. Na adrese <http://ideas.live.com> se můžete zapsat do pořadníku; kdo má účet u Hotmailu, může na adrese www.live.com rovnou začít.

Office Live: Office Live se v prvé řadě zaměřuje na podniky. Poslouží zejména malým firmám, které hodlají zrealizovat své vystoupení na internetu, potřebují speciální nástroje pro rozvoj obchodu nebo chtějí se svými partnery a zákazníky spolupracovat na bázi webu. Základní služby jsou zdarma, např. hostingový balík s názvem domény, (poněkud skromnými) 30 MB paměti a pěti mailovými adresami. Naproti tomu servisní balíky „Essentials“ a „Collaboration“ už jsou za peníze – o cenách se zatím mlčí. Beta test Office Live je podle Microsoftu „coming soon“. Pro firmy, které o něj mají zájem, je k dispozici pořadník na adrese www.officelive.com.

Web vlastnoručně: Díky Windows Live si pouhým přetahováním myši vytvoříte svou osobní webovou stránku

ší době také podařilo. Nyní mohou hráči na Xboxech v Live portálu sledovat, kteří „buddies“ (přátelé) jsou právě on-line a jaké hry hrají, porovnávat dosažené skóre a samozřejmě také hrát proti sobě. Šéf divize Xbox Robbie Bach chce počáteční úspěch projektu Live dále rozvíjet a nabízet i zpoplatněné produkty, například arkádové hry. Zsvěcení předpokládají, že do startu konkurenční PlayStation 3 firmy Sony bude komunikační systém roz-

